

ธรรมะประทานพระพรปีใหม่

มีน้ำใจให้เป็นทาน

เพื่อชีวิตที่งดงาม

สจ.พระญาณสังวร

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ธรรมอำนวยการ
สมเด็จพระญาณสังวร
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ธรรมะประทานพระพรปีใหม่ มีน้ำใจให้เป็นทาน เพื่อชีวิตที่งดงาม

เพื่อความเจริญแพร่หลายแห่งธรรม
และความเจริญงอกงามแห่งปัญญา
แต่.....
จาก.....

วัดบวรนิเวศวิหาร
กฐินหลวงกับปาทานแสนยากร

๑ หนังสือ "ธรรมอำนวยการ" ชุดนี้ ธรรมสภาได้กราบทูลองค์สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ขอประทานพระอนุญาตจัดพิมพ์เผยแพร่แก่พุทธศาสนิกชน

เพื่อบูชาพระคุณแห่งองค์สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ธรรมสภาขอประทานพระอนุญาตถวายแด่พระองค์จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม มอบเป็นของขวัญแก่พุทธศาสนิกชน เพื่อความเป็นสิริมงคลและเป็นธรรมทานตามพระราชอัธยาศัย

๑ ท่านสาธุชนที่สนใจจัดพิมพ์เพื่อมอบเป็นของขวัญธรรมอำนวยการโปรดติดต่อที่ ธรรมสภา โทร ๔๓๔๔๒๖๗, ๔๓๔๓๕๖๖, ๔๒๔๐๓๗๕

“มีน้ำใจเป็นทานเกิด จะรักษาศีลได้อย่าง
ไม่ต้องตั้งใจเลย ความเดือดร้อนก็จะพองคลาย
ถึงหมดสิ้นได้โดยไม่ต้องเหนื่อยยากแก้ไขอีกต่อไป
เป็นการน้อมรับพระพุทธพรในปีใหม่นี้ ซึ่งจะยั่งยืน
ตลอดไปในทุกๆปี ไม่มีเสื่อมคลาย”

สมเด็จพระญาณสังวร

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ขอพุทธานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย ตลอด
จนกุศลผลบุญที่ท่านได้กระทำมา จงดลบันดาลให้ท่านและ
ครอบครัว พร้อมทั้งบริวาร ปราศจากทุกข์ภัยทั้งหลาย
ทั้งสิ้น ขอให้ท่านจงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย คิดปรารถนา
สิ่งใดขอให้สมปรารถนาในสิ่งนั้น โดยมีธรรมบารมีแห่ง
องค์สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นเกราะ
คุ้มครองป้องกัน และมีพระธรรมเป็นประทีปส่องสว่างใน
การดำเนินชีวิต ขอให้พบกับชีวิตที่สมบูรณ์ ให้พบกับ
ความสะอาด สว่าง สงบ แห่งชีวิตและจิตใจ ขอความสุข
สวัสดีพิพัฒน์มงคลจงมีแด่ท่านทุกทิศทุกทางเทอญ.

สารบัญ

เรื่อง ธรรมะประทานพระพรปีใหม่

จาก 'วรรณมกดา' ประทานพระพร

ของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ธรรมะประทานพระพรปีใหม่	๑
พุทธพรปีใหม่	๑
ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา สมานัตตตา	๒
ศีลเท่านั้นที่จะช่วยให้ชีวิตปลอดภัย	๒
อุบายวิธีที่จะช่วยให้เป็นผู้มีศีล	๓
ความมีน้ำใจทำให้รักษาศีลได้	๔
ธรรมคติพรประทาน	๕
อานุภาพแห่งบุญที่ทำในพระพุทธศาสนา	๕
เหตุของความผ่องใสหรือความเศร้าหมองของใจ	๖
คนที่มีค่ายิ่ง ต้องมีความรู้คู่กับความดี	๗
พระคุณอันยิ่งใหญ่แห่งพระพุทธศาสนา	๙
หัวใจของพระพุทธศาสนา	๙
วรรคติธรรม	๑๑

ธรรมะประทานพระพรปีใหม่ มีน้ำใจให้เป็นทาน เพื่อชีวิตที่งดงาม

๐ พุทธพรปีใหม่

พรปีใหม่จากใจปรารถนา

คือให้รู้เจรจาผูกพันจิต

“ปิยวาจา” พุดขึ้นใจให้เป็นนิത്യ

“ทานน้ำใจ” ผลวิจิตรกว่าทานใด

เพื่อให้พบความสุขสวัสดิ์

ให้ชีวิตมากมีสุขสดใส

ขอจงรับความดีเหล่านี้ไป

เป็นพุทธพรปีใหม่โปรดประทาน

๑ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา

สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงมีพระมหากรุณาโปรดประทานธรรมะ อันจักยังให้เกิดความมีน้ำใจไมตรีต่อกัน เป็นธรรมะหมวดสำคัญ ที่มีชื่อว่า 'สังคหัตถุ' ประกอบด้วยธรรมะ ๔ ประการ คือ .**ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา**

ทาน คือการให้ ที่จัดอยู่ในอันดับหนึ่ง มีความสำคัญเป็นหนึ่งจริง การให้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้น้ำใจ ย่อมเป็นเหตุให้ **ปิยวาจา** . เจรจาเป็นที่ชื่นชอบใจเกิดตามมา **อตถจริยา**.. การทำประโยชน์เกื้อกูลกันก็ย่อมตามมาด้วย เช่นเดียวกันกับ**สมานัตตตา** ความเสมอต้นเสมอปลาย ที่ย่อมเกิดตามความมีน้ำใจมาด้วยเป็นอัตโนมัติ คือไม่ต้องมีการฝืนใจ ทานน้ำใจจึงมีความสำคัญเป็นหนึ่ง แม้ศีลก็เกิดได้เพราะมีทานพิเศษ คือการให้น้ำใจเป็นทาน และศีลนั้น แม้ศีล ๕ ก็เป็นเครื่องถนอมรักษาศีลไว้ให้คงงาม เป็นสุขสวัสดิ์ ศีลเป็นความดีที่คนดีรักษาได้ไม่ยาก เช่นเดียวกับความดีทั้งหลายที่คนดีทำได้ง่าย แต่คนไม่ดีทำได้ยาก

๑ ศีลเท่านั้นที่จะช่วยให้ชีวิตปลอดภัย

สองสามปีมานี้ เป็นที่รู้สึกกันว่าชีวิตไม่สงบสุขเช่นที่เคย แม้พิจารณาว่าย่อมจักได้เห็นว่าความไม่ปฏิบัติรักษาศีล ที่สมเด็จพระ

บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าโปรดประทานไว้คือเหตุที่แท้จริง ต้องการความสงบสุขจึงต้องแก้ที่เหตุที่แท้จริง ขอให้ชวนกันปฏิบัติ ในศีล ๕ ให้ดีที่สุดเสมอ นั้นแหละจะเป็นการช่วยกันทำความ เดือดร้อนวุ่นวายที่มากมีอยู่ทุกวันนี้ ให้บรรเทาเบาบางถึงหมดสิ้น ก็ยังได้ เราจะได้พากันมีความสุขสงบสมปรารถนา ไม่อยู่ในความ วิตกกังวลหวาดกลัวภัยอันตรายร้ายแรงต่าง ๆ นานา ดังที่กำลังรู้สึก กันอยู่ทุกวันนี้

ขอให้มั่นใจว่า ศีลเท่านั้นจะช่วยได้ดีที่สุด ศีลเท่านั้นไม่ใช่ อะไรอื่น ที่จะช่วยให้ชีวิตที่ปลอดภัยแก่เราได้

๑ อุบายวิธีที่จะช่วยให้เป็นผู้มีศีล

สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า โปรดประทาน อุบายวิธีช่วยให้เป็นผู้มีศีลได้ อย่างไม่ต้องตั้งใจแยกแยะออกเป็น ข้อนั้นข้อนี้ แฝงไว้ในทาน การให้น้ำใจแก่กันและกัน ความมีน้ำใจ ให้กันนี้แหละจะทำให้มีศีล ๕ ได้อย่างง่ายดายสบายนัก

ดังนั้นปีใหม่นี้ ก็ขอให้ที่ไม่เคยมีน้ำใจให้แก่ใครเลย จง พยายามมีน้ำใจให้กันบ้าง ที่มีอยู่แล้วก็ขอให้มีต่อไป และให้พยายาม ขยายออกให้มากที่สุด โดยปราศจากขอบเขต จะทำให้ไม่อาจผิด ศีล ๕ ได้เลย

๑ ความมีน้ำใจทำให้รักษาศีลได้

‘ความมีน้ำใจ’ จะกีดกันให้ห่างไกลความละเมิดศีลทั้งหมดได้ เพราะความมีน้ำใจให้กัน คือความห่วงใยถนอมรักษากัน ไม่ให้ชอกช้ำ ทั้งทางกายและทางใจ การเบียดเบียนใดๆ จึงไม่อาจทำแก่กันได้ เบียดเบียนชีวิตไม่ได้ เบียดเบียนทรัพย์สินสมบัติไม่ได้ เบียดเบียนร่างกายจิตใจไม่ได้ เบียดเบียนความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องไม่ได้ เบียดเบียนตนเองให้ขาดสติไม่ได้ ทั้งหมดคือความห่วงละเมิดศีล ๕ ไม่ได้

๑ จงมีน้ำใจให้แก่กันและกันตั้งแต่บัดนี้เถิด

มีน้ำใจให้เป็นทานเถิด จะรักษาศีลได้อย่างไม่ต้องตั้งใจเลย ความเดือดร้อนก็จะผ่อนคลายเป็นธรรมดาโดยไม่ต้องเหน็ดเหนื่อย แก้อีกต่อไป เป็นการน้อมรับพระพุทธพรในปีใหม่นี้ ซึ่งจะยังยืนตลอดไปในทุกปีๆ ไม่มีเสื่อมคลาย และเป็นพรที่จะขอพระราชทาน น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายที่วิเศษยิ่ง แสดงความจงรักภักดีจริงต่อเบื้องพระยุคลบาท ที่ไม่มีพรใดอาจเสมอได้ จึงขอพสกนิกรทั้งหลายได้มีน้ำใจให้เป็นทานแก่กันและกัน ตั้งแต่บัดนี้เถิด ขออำนาจพร

ธรรมเนียมพิธีพราหมณ์

ของ

สมเด็จพระญาณสังวร

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

๑ อานุภาพแห่งบุญที่ทำในพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนานั้น เปรียบดังเพชรน้ำหนึ่ง เนื้อแข็งบริสุทธิ์ ไม่มีสิ่งสกปรกใดจะแทรกซึมเข้าไปในเนื้อเพชรได้ ฉะนั้นฉันนั้นก็ไม่มีสิ่งสกปรกใดจะแทรกซึมเข้าปะปนกับพระพุทธศาสนาได้ ได้ก็แต่เพียงแวดล้อมอยู่ภายนอก

ไม่มีบุญใดจะยิ่งใหญ่เท่าบุญที่เทิดทูนรักษาพระพุทธศาสนา จนกระทั่งเป็นที่เชื่อในหมู่ผู้ได้ประสบพบเห็นด้วยตนเอง ว่า แม้เมื่อถึงเวลาที่กรรมไม่ดีที่ทำไว้ส่งผล จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่อานุภาพแห่งบุญที่ทำไว้ในพระพุทธศาสนา แม้มากเพียงพอก็ในปัจจุบัน ย่อมพิทักษ์รักษาให้ได้พ้นจากความเจ็บปวดทรมาน อย่างเป็นที่น่าประหลาดมาก

๑ อย่าหลงผิดคิดผิดทำผิดต่อพระพุทธศาสนา

ทราบกันดีแล้วว่า ศัตรูที่จะทำร้ายพระพุทธศาสนาได้นั้น เป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนาเองเท่านั้น คือต้องเป็นพระ เณร อุบาสก อุบาสิกาเท่านั้น ที่เป็นผู้ทำร้ายพระพุทธศาสนาได้ ผู้อื่นทำไม่ได้

ดังนั้น เราจึงควรต้องระวังตนเอง ระวังพวกกันเองให้ดี ที่สุด อย่าให้หลงผิดคิดผิดทำผิดต่อพระพุทธศาสนา หมั่นทบทวน ดูแลตักเตือนตนเองให้ไม่ผิดศีลผิดธรรมผิดพระวินัย ที่สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงวางไว้ให้ เพื่อรักษาพระพุทธศาสนา โดยให้รักษาเราก่อน ให้เรารักษาตัวเราได้ก่อน เพื่อเราจะได้อะไรรักษาพระพุทธศาสนาได้

๑ เหตุของความผ่องใสหรือความเศร้าหมองของใจ

ขอให้ทำหน้าที่ให้เต็มสติปัญญา ความสามารถ สอนตัวเอง ให้ปฏิบัติหัวใจพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง อย่าทำความไม่ดีใดๆ ทั้งนั้น ทำความดีทุกอย่าง ทำใจให้ผ่องใสเสมอ

ความคิดของตนเองสำคัญมาก ความผ่องใสหรือความเศร้าหมองของใจ มิได้เกิดแต่อะไรอื่น แต่เกิดจากความคิดของตนเอง ใจขุนมัวเศร้าหมองเมื่อไร อย่าไปโทษคนอื่นว่าเป็นเหตุ

โทษความคิดของตนเอง และเปลี่ยนความคิดนั้นทันที คิดถึง
พระพุทธรูปเจ้าให้ทันที คือท่องพุทโธ...พุทโธได้ทันที และก็ได้ผลเป็น
ความสบายใจจริง

๑๐ วันเวลาเคลื่อนไปพร้อมกับวัยของเราทุกคน

พรที่ปรารถนาจะให้ในวันมงคลขึ้นปีใหม่ก็คือ ขอให้พากัน
ไม่ลืมนึกถึงความจริงที่สำคัญประการหนึ่งไว้ให้เสมอว่า วันเวลา
กำลังเคลื่อนไปพร้อมกับวัยของเราทุกคน และจะไม่มีการถอยหลัง
ย้อนกลับมาได้อีกเลย

๑๑ คนที่มีค่ายิ่ง ต้องมีความรู้คู่กับความดี

อะไรที่ดังามให้รีบทำเสีย อย่าผัดวันประกันพรุ่ง เมื่อ
โอกาสที่ทำได้ผ่านพ้นไป จะไม่มีโอกาสเช่นนั้นอีก

ดังเช่นเมื่อมีอายุในวัยเรียน มีโอกาสเรียน ต้องเร่งเรียน
ให้เต็มสติปัญญา ความสามารถ เพราะเมื่อพ้นวัยเรียนไปแล้ว ย่อม
ยากจะมีโอกาสศึกษาเล่าเรียนได้อย่างเต็มที่อีก จะต้องทำอย่างอื่น
แทน และอย่างอื่นที่จะทำนั้นก็ทำไม่ได้ดี เพราะไม่มีความรู้เป็น
เครื่องส่งเสริม

ขณะเดียวกัน ขอให้รับรู้ว่า ความรู้แม้มีมากในคนที่ไม่ดี ย่อมทำให้เขาเป็นอันตรายที่ใหญ่ยิ่ง ทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น จึงต้องทั้งศึกษาหาความรู้ไปพร้อมกับอบรมตนให้เป็นคนดี ให้สุดความสามารถ มีความรู้ด้วย มีความดีด้วย จึงจะเป็นคนมีค่าที่แท้จริง

๑ คำสอนทางพระพุทธศาสนาไม่เลือกชั้นวรรณะ

พระพุทธศาสนา หรือคำสั่งสอนของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น มีคุณยิ่งใหญ่แก่ชาวโลกทั่วไป ไม่เลือก ชาติ ศาสนา ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม นับถือพระพุทธศาสนาหรือไม่ก็ตาม จักได้รับประโยชน์จากพระคุณของพระพุทธศาสนาแน่นอน

โดยมีบรรดาผู้นับถือปฏิบัติตามพระธรรมคำสอนของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสื่อ นำความดีงาม ทั้งปวงไปสู่เพื่อนร่วมโลกทั้งหลาย โดยไม่เลือกชั้นวรรณะและศาสนา ความประพฤติอยู่ในศีลในธรรมตามคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา จะเป็นคุณยิ่งใหญ่แก่ผู้ประพฤติ และสามารถแผ่คุณนั้นไปถึงผู้อื่นได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นคนชาติใด ศาสนาใด

๑ พระคุณอันยิ่งใหญ่แห่งพระพุทธศาสนา

ผู้มีศีลมีธรรมตามคำทรงสั่งสอนของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า คือคนดี และคนดีนั้นไม่ให้ทุกข์ ไม่ให้โทษแก่ใคร ไม่มีเวรไม่มีภัยกับใคร ไม่ว่าชาติศาสนาใดทั้งนั้น มีแต่จะให้คุณประโยชน์สถานเดียวแก่คนทั้งหลาย

ขอให้ทุกท่านช่วยกันทำให้ความจริงนี้ปรากฏประจักษ์ แม้เพียงในเขตประเทศนี้ก็ยังดี ตั้งใจรักษาศีล รักษาพระธรรมวินัยให้จริง ให้ความเป็นพระดี เป็นคนดี ในพระพุทธศาสนาปรากฏเด่นชัด ให้เล่าลือล่ำลืออยู่ตลอดไปว่า พระพุทธศาสนาให้คุณยิ่งใหญ่ โดยที่ไม่เลือกชั้นวรรณะ หรือศาสนาใดทั้งสิ้น

๑ หัวใจของพระพุทธศาสนา

พระมหากรุณาของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ยั่งยืนนาน ไม่ประกอบด้วยกาลเวลา ก่อนแต่ทรงตรัสรู้ ทรงตรัสรู้แล้ว จนบัดนี้ และจนตลอดไป พระมหากรุณาจะยังแผ่ไพศาล ไม่มีขอบเขต เราทุกคนพึงทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ในการแสดงกตัญญูกตเวทิต่อพระรัตนตรัยซึ่งทรงพระคุณสูงสุดคือ สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรมคำสั่งสอนที่ถูกแท้ให้คุณทั้งหมด และพระสงฆ์ผู้ทรงจำพระธรรมไว้ไม่ผิดพลาด และอัญเชิญมาให้

ปรากฏแก่ชาวโลก ด้วยวาจาและด้วยการปฏิบัติเป็นแบบอย่าง ให้
หัวใจของพระพุทธศาสนา ๓ ประการเป็นที่เห็ดทูนสืบไป คือ...

การไม่ทำบาปอกุศลทั้งปวง

การทำบุญกุศลทุกประการ และ

การทำใจของตนให้ผ่องใสไกลกิเลสเครื่องเศร้าหมอง

๑๐ ทั้งหมดของพระพุทธโอวาท คือความไม่ประมาท

พระพุทธศาสนาเป็นพยานรับรองความเลิคล้ำ ไม่มีผู้ใด
เปรียบเสมอ ทรงเลิศด้วยพระมหากรุณาธิคุณ อันเป็นเหตุให้พระ
ปัญญาคุณสว่างเจิดจ้า ทามีแสงใสสว่างตัดเทียมไม่

พระบริสุทธิคุณจึงเกิดใสบริสุทธิ์ด้วยแสงแห่งพระปัญญา
อันความบริสุทธิ์แห่งจิตของผู้ใดก็ตาม หากเกิดได้จากเหตุอื่นไม่
จักเกิดได้แต่จากแสงแห่งปัญญาเท่านั้น

หัวใจพระพุทธศาสนา ๓ ประการนั้น เท่ากับเป็นการทรง
เตือนให้อบรมปัญญาให้มีแสงสว่างให้จิตใจพ้นความมัวหมอง
ทรงแสดงทางแห่งความสำเร็จไว้ในพระปัจฉิมโอวาทว่า “ให้บริบูรณ์
ด้วยความไม่ประมาทเถิด” เป็นการทรงรวมพระพุทธโอวาททั้งปวง
ที่โปรดประทานสิ้น ๔๕ พรรษา ลงในความไม่ประมาทเพียงแต่
ประการเดียว

วรรณกรรมคดี

ศต. พระยาพนาลัย

สมเด็จพระญาณสังวร

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ความมีสัมมาคารวะต่อความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความ
งดงามประจำจิตใจคนไทยมาแต่ไหนแต่ไร เพิ่งจะมาได้ยินผู้เฒ่า
ผู้แก่รำพึงรำพันหนาหูสมัยนี้ ว่าความงดงามแห่งจิตใจไทย แห่ง
มรรยาทไทย กำลังหมดไปทุกที อย่างน่าเสียดาย อย่างน่าเศร้าใจ
เป็นอย่างยิ่ง เหตุประการหนึ่งก็เพราะผู้เฒ่าผู้แก่ หรือแม่พ่อบุยา
ตาทาย พี่ป้านาอาสมัยนี้ มีความเกรงใจลูกหลานมากกว่าสมัยก่อน
น่าจะเพราะลูกหลานสมัยก่อนมีการศึกษาไม่เท่าสมัยนี้

ยิ่งลูกหลานเล่าเรียนสูง แม่พ่อบุยาตาทาย พี่ป้านาอา ก็ยิ่ง
เกรงใจ ชัดหูชัดตาชัดใจเพียงไร ก็อดทนเก็บเงียบไว้แต่ภายในใจ
โดยหาไม่รู้ไม่ว่า นั่นคือการกำลังลงโทษลูกหลานผู้เป็นที่รักดังแก้วตา
ดวงใจ ที่หนักหนาหนาหนักจนไม่มีทางจะสามารถแก้ไขให้ร้าย
กลายเป็นดีได้อีกต่อไป

นิทานไทยเรื่องหนึ่ง ซึ่งรู้จักกันดี ที่มีชายผู้หนึ่งต้องโทษประหารชีวิต แม่พ่อร้องให้คร่ำครวญ น้ำตาแทบจะเป็นสายเลือด คำตัดพ้อของลูกชายที่กำลังเดินเข้าไปสู่ที่ประหารก็คือ แม่พ่อบำเพ็ญ แม่พ่อบำเพ็ญไม่เคยดูไม่เคยว่า ไม่เคยตักเตือนอบรมสั่งสอนเลย เมื่อเขาทำผิดเล็กๆน้อยๆ บางทีก็ยิ่งชื่นชมว่าเขาเก่งเขาฉลาด ที่ทรมานอดิเรก ลักขโมยได้สำเร็จ โดยไม่ถูกจับได้ โดยไม่มีผู้รู้เท่าทัน แม่พ่อทำให้เขาไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี ทำผิดทำชั่วรุนแรงร้ายกาจยิ่งขึ้นเป็นลำดับ จนถึงต้องเดินสู่หลักประหาร

ผู้ใหญ่ทั้งหลาย เมื่อได้รู้เรื่องนี้แล้ว น่าจะนำไปคิดให้หนัก อย่าให้วันหนึ่งข้างหน้าต้องถูกลูกหลานตัดพ้อต่อว่า ทำนองเดียวกับนักโทษประหารผู้นั้น และเมื่อถึงวันนั้น ท่านอาจมีความรู้สึกยิ่งกว่า กำลังเดินไปสู่หลักประหารด้วยตนเอง จงดับไฟแต่หัวลม ไทยจะได้ไม่สิ้นสูญไปต่อหน้าต่อตา พร้อมกับความสูญสิ้นของวัฒนธรรมไทยที่งดงามนัก.

